

Håndbog til Større Skriftlig Opgave (SSO)

1. Introduktion til SSO

Når du skal skrive SSO på hf, er der en bestemt skabelon, som opgaven skal struktureres efter. Overordnet set består opgaven af: forside, resumé, indholdsfortegnelse, indledning, redegørelse, analyse, diskussion/vurdering/perspektivering, konklusion og litteraturliste. Denne håndbog har til formål at introducere dig til, hvad de forskellige afsnit skal indeholde.

Du vil undervejs se forskellige farvekoder. Disse skal hjælpe dig med at se konkrete eksempler på, hvad der menes med de forskellige begreber i teoriafsnittene. En farve i det **teoretiske afsnit** passer altid sammen med den samme farve i **eksempelafsnittet**.

2. Indledning

En indledning er en **appetitvækker**, som skal præsentere din opgave for læseren.

I indledningen må du godt **problematisere** dit emne ved at stille nogle undrende spørgsmål.

Her kan du nævne, hvilke **materialer**, det vil f.eks. sige hvilke kilder, litterære tekster eller artikler, du beskæftiger dig med.

Indledningen er det første din læser støder på, og den skal derfor give et præcist indtryk af, **hvad du undersøger**.

Undgå formuleringer som: *Jeg vil skrive om de sociale forhold i Danmark fordi det er super spændende og jeg gerne vil lære noget mere om det*. I en opgave som denne er vi generelt ligeglade med, hvad du føler. Formuleringer såsom at *du synes*, det er "spændende" eller "synd for", er ikke relevante. Hold sproget så fagligt og objektivt som muligt.

Et eksempel på en indledning i en historiefaglig opgave:

McDonald's, Coca-Cola, Burger King, Colgate, vaskemaskiner, kasketter, Hollywood film og selvbetjeningsbutikker er en del af danskerens hverdag. Vi ser det amerikanske, vi spiser det, vi børster tænder i det, vi vasker tøj i det, og vi benytter os af amerikanske betegnelser til at beskrive grupper i samfundet, som teenagere. Når vi taler om alle disse sfærer af vores liv, beskriver vi det overordnet som amerikanisering, som denne opgave har udgangspunkt i. **Men hvordan er amerikanisering blevet modtaget i Danmark af historieskriverne? Hører**

amerikanisering egentlig med til danmarkshistorien? Jeg har valgt at beskæftige mig med 12 værker inden for danmarkshistorien, som er udkommet fra 1968 til 2007, og vil undersøge hvordan amerikanisering er beskrevet i perioden fra efter 2. Verdenskrig og frem til 1960'erne hvor velfærdsstaten etableredes.

3. Redegørelse

I en redegørelse beretter du:

- ◆ Det vil for det første sige, at du med dine egne ord gengiver centrale dele af materialet på en klar og præcis måde med anvendelse af **faglige** begreber. DU MÅ SELVFØLGELIG IKKE SKRIVE AF! Afskrift er plagiat.
- ◆ Det vil for det andet sige, at du er objektiv. Udelad personlige holdninger.
- ◆ Det vil for det tredje sige, at du henviser til materialet **ved at sætte noter**. Fodnoter beviser, at du arbejder objektivt. Det er således ikke din egen viden, men relevante fagpersoners, som du gengiver. For mere information om fodnoter se afsnittet "**Citater og fodnoter**".
- ◆ For at få en god struktur i din redegørelse kan du f.eks. lave en **kronologisk** gennemgang af det, du vil redegøre for. Dette betyder, at du skal berette om begivenhederne i den rækkefølge, de finder sted. Du kan også vælge at berette om **centrale aspekter** af et emne.
- ◆ Du skal desuden anvende **faglige begreber**.

Et eksempel på en historisk redegørelse:

Året 1945 satte sig store spor i historien. Med Hitlers selvmord i april 1945, tyskernes kapitulation til de allierede: USA, Storbritannien, USSR og USA's atombombesprængninger i august 1945 over Japan, som herefter kapitulerede, var 2. verdenskrig definitivt slut. Den nye verdensorden, der prægede verden fra 1945 til 1991, adskilte sig fra den verdensorden mennesker hidtil havde kendt. Russernes og amerikanernes møde i et ødelagt og krigshærgt Europa i 1945 viste sig at blive symbolsk for verdensordenen i de efterfølgende år. Europa var svækket efter mange års krig, og det blev derfor supermagterne USA og USSR, som kom til at styre verdenspolitikken de næste mange årtier. Europa blev dog den afgørende skueplads for de to supermagters magtkamp, som vi i dag kender som den kolde krig.¹ Anden verdenskrig havde ødelagt mange af de europæiske landes tidligere politiske,

¹ Haue, Harry m. fl. (2000), s. 12.

økonomiske og sociale strukturer. Derfor blev det de sejrende supermagter, der bestemte betingelserne for nyordningen af Europa.

4. Analyse

Analyse kommer af det græske ord *analysis*, som betyder opløsning. Når man analyserer, laver man en **tilbundsgående undersøgelse** af de forskellige dele, et emne består af. Hvert fag har sine analysemetoder og -begreber, som du skal bruge.

Når du analyserer, er det vigtigt, at du er grundig (det vil sige tekstnær), samt at du argumenterer for, hvordan du kommer frem til resultaterne af din analyse.

5. Diskussion / vurdering / perspektivering

Når du diskuterer, skal du forholde dig til en problemstilling fra flere sider eller forholde dig til argumenter for og imod et emne.

Vurdering ligger ofte i forlængelse af diskussion. Det er vigtigt, at din vurdering er fagligt funderet og ikke din egen subjektive holdning. I stedet for at skrive "jeg synes, at . . ." skal du altså skrive "jeg vurderer, at . . ." og underbygge din vurdering med argumenter.

Perspektivering vil sige, at du skal sætte den tekst, du arbejder med, ind i en større sammenhæng. Det kan du f.eks. gøre ved at perspektivere til den litterære periode, som teksten tilhører, til samfundsmæssige forhold i den tid, hvor teksten er skrevet, eller til andre tekster med samme tema.

6. Konklusion

En konklusion er en afrunding af din opgave. Du skal her konkludere på din **redegørelse, analyse og vurdering/perspektivering/ diskussion**. Det vil sige, at **du samler op på alle dine pointer** eller delkonklusioner.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at en konklusion ikke er et hændelsesforløb. Du skal altså ikke gentage din redegørelse eller analyse i datid og skal heller ikke præsentere nye oplysninger i din konklusion.

Et eksempel på en konklusion:

I indledningen blev det præciseret, at opgaven ville fokusere på at undersøge, hvor stor risikoen var for et biologisk angreb under den kolde krig. **I redegørelsen blev det imidlertid tydeliggjort at ... Herudover ... Dette resultat skal ses som en**

konsekvens af den anvendte metode, kildekritikken, I opgavens sidste del blev det vurderet, hvor stor risikoen var På den baggrund vil jeg konkludere at ...

7. Opgaveformalia

Når du skriver en større opgave, er der nogle praktiske ting, som du altid skal huske at have med. Det drejer sig om forside, indholdsfortegnelse, fodnoter, resumé og litteraturliste.

7.1 Indholdsfortegnelse

En indholdsfortegnelse skal give læseren et hurtigt overblik over, hvilke afsnit din opgave består af samt hvor disse afsnit (**markeret ved en overskrift**) kan findes henne (**sidetal**).

Du kan eventuelt **nummerere dine afsnit og dertilhørende underafsnit**, men dette er mere en smagssag end et krav.

Sørg for at dine overskrifter giver læseren en idé om, hvad selve afsnittet handler om for at undgå forvirring, og HUSK at tjekke, at overskrift og sidetal passer sammen.

Eksempel på en indholdsfortegnelse:

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	s. 1
1.1. Historisk metode	s. 1
2. Redegørelse: Det romerske samfund	s. 1
2.1. Livet som slave	s. 2
3. Analyse: Synet på slaverne	s. 3
3.1. Slaven er din fjende	s. 3
3.2. Slaven er din ven	s. 4
4. Vurdering: Romerriget – et slavesamfund?	s. 5
5. Konklusion	s. 6

6. Litteraturlistes. 7

7.2 Litteraturliste

Det er meget vigtigt, at du husker at lave en litteraturliste, da denne viser opgavens læser, hvor du har fået din viden fra.

En litteraturliste opsættes **alfabetisk efter efternavn**, og følgende informationer skal fremgå: **Efternavn**, **Fornavn**: *værkets titel*. **Forlag**, **årstal**.

Alt materiale, du har brugt, skal fremgå af litteraturlisten. Dette kan være grundbøger, artikler, internetsider, billeder, videoklip osv.

Du kan vælge at dele din litteraturliste op således, at du først nævner dine grundbøger og artikler og derefter de brugte internetadresser.

Internetsider skal desuden dateres, så det fremgår, hvornår du har været inde på siden.

Eksempel på en litteraturliste:

Grundbøger:

Bramming, **Torben**: *Heksenes by: Ribes hekseforfølgelser 1572-1652*. **Taarnborg**, 2011.

Carlsen, Jesper: *Romerriget: samfund, familie, slaver*. Systime, 2001.

Grubb, Ulrik: *Overblik – Verdenshistorie i korte træk*. Gyldendal, 2010.

Internetadresser:

Link 1: Forordning om troldfolk og deres medvidere 12. oktober 1617.

<http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/forordning-om-troldfolk-og-deres-medvidere-12-oktober-1617/#fodnote62> (besøgt den 16.10.18).

Link 2: Reformationen i Danmark ca. 1520-1539.

[http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/reformationen-i-danmark-ca-1520-](http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/reformationen-i-danmark-ca-1520-1539/?no_cache=1&cHash=d31aa66efed7c3c6f5ec346d40692be3)

[1539/?no_cache=1&cHash=d31aa66efed7c3c6f5ec346d40692be3](http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/reformationen-i-danmark-ca-1520-1539/?no_cache=1&cHash=d31aa66efed7c3c6f5ec346d40692be3) (besøgt den 16.10.18).

7.3 Resumé på dansk på omkring 150 ord

Din SSO skal indeholde et kort resumé på omkring 150 ord. Resuméet skrives typisk efter, at SSO'en er skrevet. Resuméet skal indeholde en beskrivelse af formålet med opgaven (dvs. en faglig begrundelse for, hvorfor området er vigtigt at undersøge), den/de metoder du har brugt, de resultater du er kommet frem til og en ganske kort beskrivelse af konklusionen.

7.4 Citater og fodnoter

Vælger du at citere en faglig tekst, er det vigtigt, at teksten citeres ordret. Du må således ikke bytte rundt på ordene, for at få det til at lyde bedre.

Selve citatet sættes enten i *kursiv* eller markeres ved brug af citationstegn "...".

Udelades dele af en sætning, markeres dette ved, at du laver ét af følgende to tegn [...] / (...).

Sørg for, at det er klart for læseren, hvorfor citatet er medtaget. Du må ikke citere uden først at have forberedt læseren på, hvad man skal lægge mærke til i citatet ("i følgende citat ser man ...", "hvilket fremgår af følgende citat" osv.)

Når du har citeret en tekst, skal du ved en fodnote fortælle læseren, hvor dit citat stammer fra. I fodnoten skal følgende oplysninger fremgå: forfatterens **Efternavn** (**årstal** for værkets udgivelse), **sidetal**.

Fodnoten sættes som grundregel efter et komma eller **punktum**.

Word har en funktion, der laver fodnoter. Spørg din lærer, hvis du ikke kender denne.

Man citerer som udgangspunkt ikke sine grundbøger.

Når du besvarer din problemformulering (redegørelse, analyse og diskussion/vurdering) er det dog stadig vigtigt, at du dokumenterer, hvor du har dine oplysninger fra. Det gør du ved **løbende at henvide til dine grundbøger** (dvs. lave fodnoter).

Dette er igen med til at garantere læseren, at den viden du præsenterer, ikke er et udtryk for din egen mening, men er objektiv, forskningsbaseret information.

Som tommelfingerregel skal der være 2-4 fodnoter pr. side.

Eksempel på et citat og henvisning med fodnote:

Der fandtes mange forskellige typer slaver i det romerske samfund. En af disse var husslaverne. Eksempler på deres arbejdsopgaver beskrives således af en romersk forfatter: *Når vi har lagt os til bords ved middagsgilderne, må en, bøjet ned under bordet, opvise de fulde menneskers spyt, en anden opsamle de stumper af maden de taber på gulvet.*² Citatet viser, ...

Eksempel på henvisning til grundbog:

Året 1945 satte sig store spor i historien. Med Hitlers selvmord i april 1945, tyskernes kapitulation til de allierede: USA, Storbritannien, USSR og USA's atombombesprængninger i august 1945 over Japan, som herefter kapitulerede, var 2. verdenskrig definitivt slut. Den nye verdensorden der prægede verden fra 1945 til 1991, adskilte sig en stor del fra den verdensorden mennesker hidtil havde kendt. Russernes og amerikanernes møde i et ødelagt og krigshærget Europa i 1945 viste sig at blive symbolsk for verdensordenen i de efterfølgende år. Europa var svækket efter mange års krig, og det blev derfor supermagterne USA og USSR som kom til at styre verdenspolitikken de næste mange årtier. Europa blev dog den afgørende skueplads for de to supermagters magtkamp, som vi i dag kender som den kolde krig.³

Afrunding af håndbogen

Nu har du lært, hvad det er for formelle og opgavetekniske krav, du skal opfylde i din SSO. God arbejdslyst med at bruge det på netop din opgave.

² Carlsen (2001), s. 27.

³ Haue, Harry m. fl. (2000), s. 12.